

Świadczenia na rzecz rodziny w 2021 r.

29.09.2022 r.

2,0%

Wzrost kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych r/r

W 2021 r. na wsparcie rodzin w Polsce w formie świadczeń rodzinnych przeznaczono 11,0 mld zł, a korzystało z nich średnio miesięcznie 1,5 mln beneficjentów¹. Łączna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 1,0 mld zł. W ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus” na świadczenia wychowawcze przekazano 39,9 mld zł. Dodatkowo realizowano inne

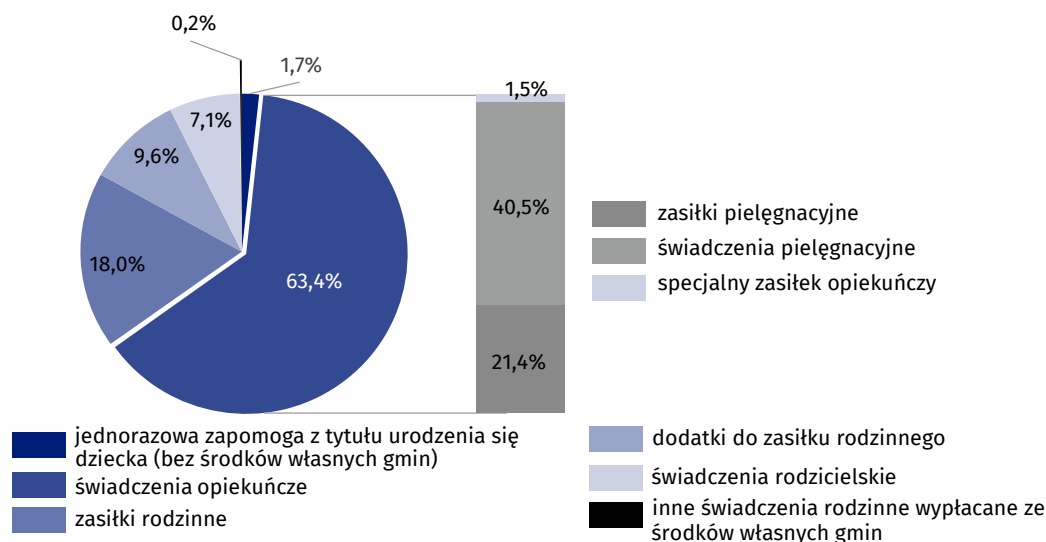
działania mające na celu polepszenie sytuacji rodzin, między innymi rządowe programy „Dobry Start”, „Karta Dużej Rodziny”.

Świadczenia rodzinne

W 2021 r. na świadczenia rodzinne, mające na celu finansowe wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi, przeznaczono 11,0 mld zł, tj. o 213,7 mln zł więcej (o 2,0%) niż w 2020 r. Ze świadczeń tych korzystało średnio miesięcznie 1,5 mln beneficjentów, a przeciętnie w miesiącu wypłacano 3,5 mln świadczeń. Najwięcej środków, podobnie jak w 2020 r., przeznaczono na pomoc skierowaną dla osób niepełnosprawnych, czyli na świadczenia opiekuńcze, które stanowiły 63,4% ogólnej kwoty wydatków. Natomiast wydatki na pomoc skierowaną do rodzin z dziećmi, czyli zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka i świadczenia rodzicielskie stanowiły 36,6% ogólnej kwoty wydatków.

11,0 mld zł przekazano beneficjentom świadczeń rodzinnych na wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi

Wykres 1. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w 2021 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

Zasiłki rodzinne

W 2021 r. wypłacono zasiłki rodzinne w kwocie 2,0 mld zł, tj. o 332,2 mln zł (o 14,3%) mniej niż w 2020 r. Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie 679,0 tys. rodzin, tj. o 142,9 tys. (o 17,4%) rodzin mniej niż w 2020 r. Zasiłek na 1 lub 2 dzieci pobierało 490,0 tys. rodzin, co

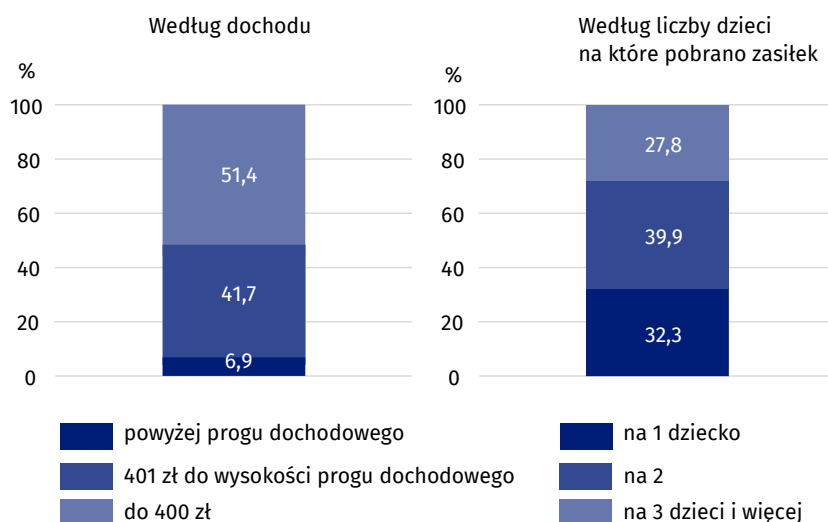
Zasiłek rodzinny średnio miesięcznie pobierało 679,0 tys. rodzin

¹ Beneficjenci świadczeń rodzinnych to rodziny pobierające świadczenia rodzinne na dzieci pozostające na utrzymaniu oraz osoby pełnoletnie uprawnione do świadczeń na siebie.

stanowiło 72,2% rodzin pobierających zasiłek rodzinny. Rodziny wielodzietne pobierające zasiłek na co najmniej 3 dzieci stanowiły 27,8% (189,0 tys.). Wśród rodzin pobierających zasiłki rodzinne, rodziny pełne stanowiły 77,1% (523,7 tys. rodzin), pozostałe 22,9% to rodziny niepełne (155,3 tys. rodzin). W 2021 r. z zasiłków rodzinnych korzystało 97,0 tys. rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, co stanowiło 14,3% wszystkich rodzin pobierających zasiłek rodzinny.

Wśród rodzin pobierających zasiłek rodzinny 51,4% (348,7 tys. rodzin) osiągnęło dochód na osobę nie wyższy niż 400 zł, a 41,7% (283,1 tys. rodzin) osiągnęło dochody na osobę w przedziale od 400 zł do wysokości kryterium dochodowego². Dochody powyżej poziomu kryterium dochodowego osiągnęło 6,9% rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych (47,1 tys.).

Wykres 2. Struktura rodzin pobierających zasiłek rodzinny w 2021 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

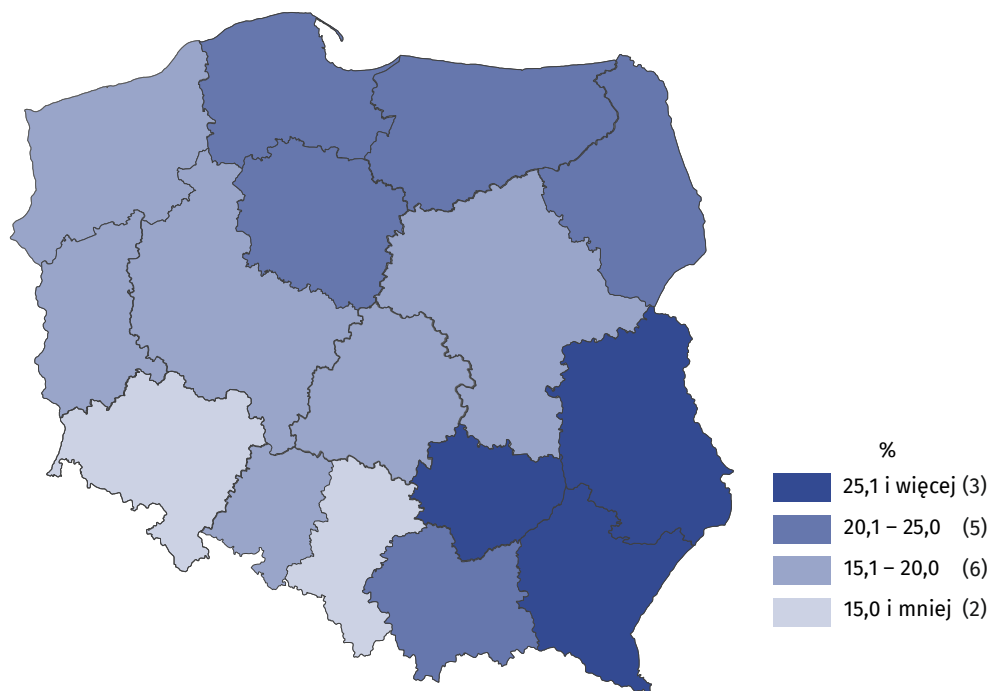
Zasiłki rodzinne wypłacano przeciętnie miesięcznie na 1 457,4 tys. dzieci, przy czym najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 6–12 lat (568,2 tys. – 39,0%). Dzieci w wieku poniżej 6 lat (428,9 tys. dzieci) stanowiły 29,4% ogólnej liczby dzieci, na które wypłacano zasiłki rodzinne. Dzieci w wieku 13–15 lat stanowiły 15,7%, w wieku 16–17 lat – 9,1%, a w wieku 18 lat i więcej, które pozostawały na utrzymaniu głównie z powodu nauki – 6,8%.

Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 19,6% i był niższy o 3,1 p. proc. w porównaniu z 2020 r. Wskaźnik ten najniższą wartość osiągnął w województwie dolnośląskim (14,1%), a najwyższą w województwie lubelskim (26,1%).

Rodzice pobierali zasiłki rodzinne na 19,6% dzieci w wieku poniżej 18 lat

² Kryterium dochodowe warunkujące wypłatę świadczeń rodzinnych wynosi 674 zł w przeliczeniu na osobę lub 764 zł dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.

Mapa 1. Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2021 r.

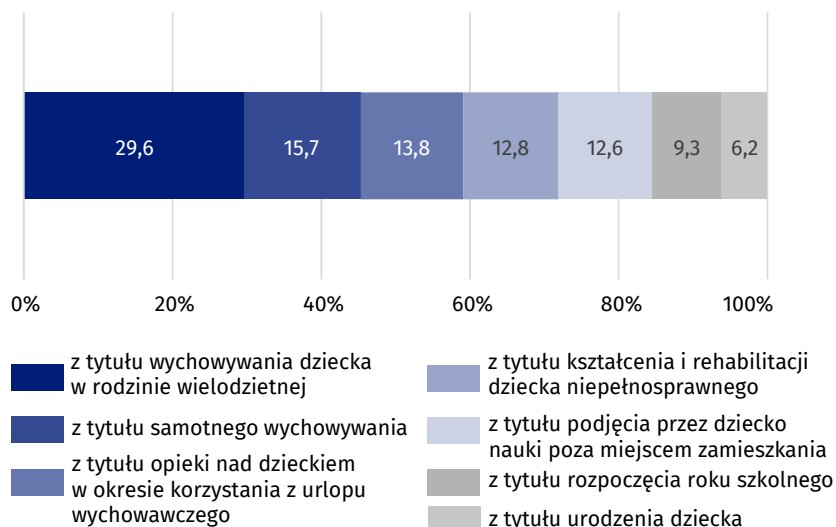
Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

Rodziny korzystające z dodatków do zasiłków rodzinnych

W 2021 r. osoby pobierające zasiłki rodzinne otrzymały dodatki do zasiłków na kwotę 1,1 mld zł, co stanowiło 9,6% ogólnej kwoty świadczeń rodzinnych. Średnio miesięcznie wypłacano 806,9 tys. dodatków do zasiłków rodzinnych, czyli o 110,3 tys. (o 12,0%) mniej niż w 2020 r. Wydatki na dodatki do zasiłków rodzinnych sfinansowane zostały z budżetu państwa, a dodatkowo gminy z własnych środków (zgodnie z art. 15 ustawy o świadczeniach rodzinnych) wydały 10,2 mln zł na zwiększenie tych kwot. Spośród wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych największą kwotę – 311,0 mln zł wypłacono z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a najmniejszą – 65,7 mln zł z tytułu urodzenia się dziecka.

Ponad 1/4 wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych stanowiły dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Wykres 3. Struktura dodatków do zasiłku rodzinnego w 2021 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

Świadczenia opiekuńcze

W ogólnej kwocie świadczeń rodzinnych wypłaconych w 2021 r. 63,4% (7,0 mld zł) stanowiły świadczenia opiekuńcze skierowane do osób niepełnosprawnych. W porównaniu z 2020 r. kwota tych świadczeń wzrosła o 13,6% (o 833,8 mln zł). Ponad 60% kwoty przeznaczono na świadczenia pielęgnacyjne³ (4,5 mld zł). Pozostała część to zasiłki pielęgnacyjne (2,4 mld zł) oraz specjalne zasiłki opiekuńcze (161,4 tys. zł). Zasiłki pielęgnacyjne wypłacano średnio miesięcznie dla 911,6 tys. osób, wobec 906,5 tys. osób w 2020 r. W strukturze zasiłków pielęgnacyjnych najwyższy udział – 73,0% miały zasiłki wypłacane osobom niepełnosprawnym w wieku 16–74 lat. Zasiłki dla niepełnosprawnych dzieci w wieku poniżej 16 lat stanowiły 25,1%, natomiast dla osób, które ukończyły 75 lat – 1,9%. W omawianym roku zasiłek pielęgnacyjny wypłacano przeciętnie miesięcznie dla 222,8 tys. dzieci w wieku poniżej 16 lat. Udział dzieci niepełnosprawnych, na które rodzice otrzymywali zasiłek pielęgnacyjny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 3,7%. W 2021 r. świadczenie pielęgnacyjne przyznano średnio miesięcznie dla 191,0 tys. osób, a specjalny zasiłek opiekuńczy dla 21,9 tys. osób.

7,0 mld zł przeznaczono na świadczenia opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych

Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

W 2021 r. jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” skierowane zostały do rodziców 189,3 tys. dzieci i było to mniej o 19,0 tys. (o 9,1%) niż w roku poprzednim. Wydatki na wypłatę „becikowego” finansowane z budżetu państwa wyniosły 189,3 mln zł, co stanowiło 1,7% ogółu wydatków na świadczenia rodzinne. Wśród rodzin pobierających jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka 62,9% stanowiły rodziny z jednym dzieckiem, rodziny z dwójką dzieci – 23,4%, a rodziny wielodzietne (z trójką dzieci i więcej) – 13,7% omawianej zbiorowości. W 2021 r. wypłacono dodatkowo 8,7 tys. zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka ze środków własnych gmin na łączną kwotę 6,4 mln zł.

Rodzice 189,3 tys. dzieci pobrali zapomogi z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”)

Świadczenia rodzicielskie

Wprowadzone od 1 stycznia 2016 r. świadczenie rodzicielskie przysługuje kobietom⁴, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. W 2021 r. wydatki na świadczenia rodzicielskie wyniosły 784,6 mln zł i stanowiły 7,1% wszystkich wydatków na świadczenia rodzinne, a pobierało je średnio miesięcznie 72,6 tys. uprawnionych osób. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się zarówno kwota jak i średniomiesięczna liczba wypłacanych świadczeń rodzicielskich odpowiednio o 9,1% i 8,2%.

Świadczenia rodzicielskie pobierało średnio miesięcznie 72,6 tys. kobiet

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

W 2021 r. na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy wydano 851,1 mln zł. Średnio miesięcznie składki te opłacano za 155,1 tys. świadczeniobiorców.

Za osoby pobierające wymienione świadczenia odprowadzano również składki na ubezpieczenia zdrowotne. Wydano z tego tytułu 176,8 mln zł, a opłacano je średnio miesięcznie za 94,7 tys. świadczeniobiorców.

³ Przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym lub nad niepełnosprawną osobą dorosłą, której niepełnosprawność powstała nie później niż do 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

⁴ Zgodnie z art. 17c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.) świadczenie rodzicielskie poza matką dziecka przysługuje również ojcu, opiekunowi faktycznemu, rodzinie zastępczej w określonych w ustawie przypadkach.

Świadczenia z programu „Dobry Start”

Od 2018 r. pomoc dla rodzin z dziećmi została poszerzona o wypłatę jeden raz w roku (w wysokości 300 zł) świadczeń na wyprawkę szkolną, dla każdego uczącego się dziecka rozpoczynającego rok szkolny. Świadczenie wypłacane jest w ramach programu „Dobry Start” i jest niezależne od uzyskiwanego dochodu. W 2021 r. wsparcie w ramach programu otrzymało blisko 4,4 mln uczniów, a wartość tego wsparcia to 1,3 mld zł.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych z minimum trójką dzieci. Przysługuje ona niezależnie od wysokości dochodu na osobę w rodzinie i wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do wielu dóbr i usług. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania m.in. ze zniżek na przejazdy kolejowe, darmowych wstępów do parków narodowych, niższych opłat paszportowych, a także zniżek na zakup żywności, ubrań, kosmetyków, książek czy paliwa. W 2021 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało blisko 1,2 mln rodzin, podczas gdy rok wcześniej było ich ponad 1,0 mln (wzrost o 13,1%).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Z funduszu alimentacyjnego może korzystać osoba uprawniona do pobierania alimentów w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów od dłużnika. W 2021 r. wypłacono 2,5 mln świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podczas gdy w 2020 r. było to 2,6 mln świadczeń. Świadczenia te wypłacono na łączną kwotę 1,0 mld zł, o 3,4% mniejszą niż w roku poprzednim. Średnio miesięcznie wypłacono 207,0 tys. świadczeń, a ich przeciętna kwota wynosiła 415 zł, wobec wypłaconych w 2020 r. średnio miesięcznie 215,7 tys. świadczeń o przeciętnej kwocie 412 zł.

Świadczenia wychowawcze

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł wypłacane w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus” przysługuje na każde dziecko w wieku do 18 lat, niezależnie od wysokości dochodu na osobę uzyskiwanego w rodzinie. W 2021 r. wydatki na świadczenia wychowawcze, podobnie jak w roku poprzednim, wyniosły 39,9 mld zł. Średnio miesięcznie świadczenie wypłacano na 6,5 mln dzieci.

Tablica 1. Kwoty wypłaconych świadczeń na rzecz rodziny według województw w 2021 r.

Wyszczególnienie	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Kwota świadczeń wychowawczych wypłaconych z programu „Rodzina 500 plus”
			mln zł
Polska	11 009,52	1 030,53	39 892,40
Dolnośląskie	676,14	86,77	2 827,71
Kujawsko-pomorskie	703,99	72,24	2 094,79
Lubelskie	661,44	63,96	2 073,06
Lubuskie	349,24	32,78	999,54
Łódzkie	628,17	60,57	2 402,95

W ramach programu „Dobry Start” rodziny uczniów otrzymały 1,3 mld zł

Kartę Dużej Rodziny gwarantującą system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych posiadało blisko 1,2 mln rodzin

Wartość świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wyniosła 1,0 mld zł

39,9 mld zł wypłacono w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus”

Tablica 1. Kwoty wypłaconych świadczeń na rzecz rodziny według województw w 2021 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Kwota świadczeń wychowawczych wypłaconych z programu „Rodzina 500 plus”
	mln zł		
Małopolskie	880,68	61,41	3 789,87
Mazowieckie	1 284,96	119,95	6 270,70
Opolskie	216,63	23,75	869,07
Podkarpackie	822,69	43,69	2 181,95
Podlaskie	342,28	27,69	1 169,93
Pomorskie	855,69	78,58	2 660,01
Śląskie	1 079,95	118,71	4 420,86
Świętokrzyskie	457,52	32,88	1 133,00
Warmińsko-mazurskie	505,79	57,62	1 422,45
Wielkopolskie	1 084,53	88,16	3 985,82
Zachodniopomorskie	459,82	61,79	1 590,72

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS i Centralna Aplikacja Statystyczna – obszar Świadczenie Wychowawcze MRiPS.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rzeczposzechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

- stat.gov.pl
- [@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)
- [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)
- [gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)
- [glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)
- [glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2020 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – OCHRONA ZDROWIA, OPIEKA SPOŁECZNA I ŚWIADCZENIA NA RZECZ RODZINY](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Beneficjenci świadczeń rodzinnych](#)

[Świadczenie z funduszu alimentacyjnego](#)

[Świadczenia w ramach Programu "Rodzina 500+"](#)